

[alla nr av MVG](#)

MVG

Information från Miljösamverkan Västra Götaland
nr 17 december 2004

[Kolla korken, går den att lita på?](#)

[Nationell tillsynskampanj om höga ljudnivåer](#)

[Alkylatbensin – blev det några nya tankställen?](#)

[Verksamheternas avfall - tillsynskampanj efter upptaktsdag](#)

[Redan dags börja tänka på 2006, vad bör vi arbeta med då?](#)

[Miljösamverkan i stora världen](#)

[Nya delprojekt startar 2005, vill du vara med i en projektgrupp?](#)

[Spännande kurs om miljöinformation!](#)

[Miljösamverkan fortsätter i fyra år!](#)

[Kontakta oss](#)

[MVG](#)

Kolla korken, går den att lita på?

Under september-december 2004 genomförs kampanjen ”Kolla korken” för ökad barnsäkerhet. Kampanjen drivs av Miljösamverkan Västra Götaland i samarbete med kommunernas miljökontor och konsumentvägledare.

Kampanjen går ut på att förebygga förgiftningsolyckor i samband med att barn råkar få i sig kemikalier, till exempel tändvätska, kaustiksoda eller lampolja. Kampanjen riktar sig både till försäljningsställen och till alla vuxna som kommer i kontakt med små barn. Om vi – alla vuxna som hanterar kemikalier – tänker på att kolla korken skulle färre olyckor inträffa.

Korken ingen garanti!

Den vanligaste barnskyddande förslutningen är korken som man måste trycka nedåt samtidigt som man skruvar. Visste du att de inte är någon garanti för att små barn inte ska kunna öppna flaskan? De ska bara förlänga tiden det tar för ett barn att öppna förpackningen så att vuxna hinner ingripa. De barnskyddande förslutningarna är alltså inte barnsäkra! Det är ett av de viktiga budskap som ges till allmänheten inom ramen för "Kolla korken".

Miljöinspektörer kollar korkar

Kommunernas miljöinspektörer kontrollerar att butikernas förpackningar har barnskyddande förslutningar. Kravet gäller för kemikalier som är hälsoskadliga, frätande och giftiga.

Men det räcker inte med det. De måste även kontrollera funktionen. Det är nämligen inte säkert att alla korkar verkligen fungerar som de ska. I år har branschen och Kemikalieinspektionen uppmärksammat att den barnskyddande förslutningsmekanismen kan förstöras av innehållet i en flaska, t.ex. tändvätska, vilket betyder att korken då går lätt att skruva av (utan att man trycker). Giftinformationscentralen har de senaste tre åren haft en 42-procentig ökning av samtal som handlar om misstänkta förgiftningar av just tändvätska.

Det här hoppas vi förstås ska ändras så att man verkligen kan lita på korkarna. Men nu är det viktigt att butiksinnehavarna kontrollerar de produkter som kommer till butiken för att se att korkarna fungerar.

Placeringen av hälsofarliga kemikalier är också viktig. De ska förvaras svåråtkomligt för små barn – alltså inte på nedersta hyllan - och väl åtskilda från mat och dryck. Och det är förstås viktigt att tänka på även hemma. Och hos mormor, farfar där barnen är på besök.

Information på barnavårdscentraler

Ett ställe där man säkert når småbarnsföräldrar är barnavårdscentraler. Flera barnavårdscentraler har därför fått informationsbladet Kolla korken. Miljösamverkan har tidigare under hösten deltagit på en barnsäkerhetskonferens anordnad i samverkan mellan Folkhälsokommittén och Barnhälsovården och berättat om "Kolla korken". Deltagarna var folkhälsoplanerare, personal från barnavårdscentraler, förskolor m.m. De välkomnade den här sortens kampanjer.

Andra som fått informationsblad är t.ex. apotek, förskolor och butiker.

Cecilia Lunder

Tänk själv på:

- En barnskyddande förpackning betyder inte att den är helt säker, det betyder bara att den tar längre tid att öppna.

- Håll aldrig över kemikalier från originalförpackning till annan förpackning.
- Förvara kemikalier i låst skåp, eller annan plats som barnet inte kan nå.
- Håll uppsikt vid användandet, till exempel vid grillning, målning etc.
- Vissa barnskyddande förslutningar slutar fungera om de förvaras länge, på grund av att innehållet påverkar plasten i korken/locket.

[Till Innehåll](#)

Nationell tillsynskampanj om höga ljudnivåer - *anmäl intresse till Socialstyrelsen innan jul*

Hade er kommun inte möjlighet att delta i Miljösamverkans delprojekt om hälsoskadligt buller 2001 och/eller uppföljningen 2003? Eller deltog ni och vill gå vidare med den tillsynen? Nu finns det fler chanser:

Socialstyrelsen kommer under 2005 att bedriva ett samordnat tillsynsprojekt över höga ljudnivåer där musik framförs. Målet är att barn, ungdomar och vuxna ska kunna uppleva och njuta av musik utan att riskera hörselskador eller andra hälsoeffekter.

Alla miljökontor som vill delta ska anmäla det till Socialstyrelsen, Hälsoskyddsenheten, Ingrid Hellman, 106 30 Stockholm, eller e-post ingrid.hellman@sos.se. Sista anmälningsdag har passerat men de tar emot anmälningar ända fram till jul.

Själva tillsynen kommer att genomföras under våren – sommaren 2005. De verksamheter som bland andra är berörda är diskotek, konserter och gym. Socialstyrelsen avser att under hösten 2005, tillsammans med länsstyrelserna, genomföra en riksomfattande uppföljning av tillsynen på verksamheter där det framförs hög musik. Man kommer också att ta fram utvärderade mätmetoder, reviderade allmänna råd om buller och höga ljudnivåer och annan tillsynsvägledning som stöd för tillsynens genomförande.

Läs mer på www.sos.se, där man bl.a. kan ta del av projektplanen.

Cecilia Lunder

[Till Innehåll](#)

Alkylatbensin – blev det några nya tankställen?

I MVG nr 15 fanns en liten artikel om fritidsbåtar och alkylatbensin.

Alkylatbensin är en bensin av extra hög kvalitet. Om den används i de motorer som smutsar ner mest i miljön, inte minst tvåtakts utombordsmotorer, blir det en dramatiskt minskad miljöpåverkan. Men eftersom alkylatbensinen på de flesta håll ännu bara säljs i dunk till ett högt literpris, är användningen ännu alltför begränsad.

På försommaren tog Projektgrupp Fritidsbåtshamnar fram ett informationsblad som miljökontoren skulle kunna använda för att uppmuntra sjömackar m.fl. att ordna så att alkylatbensin kunde tankas direkt från pump.

En rundfråga till miljökontoren i augusti visade att åtta kommuner då hunnit med att använda sig av informationsbladet, och att ytterligare fyra kommuner informerat om alkylatbensin på annat sätt. Fem andra kommuner planerade att informera vid senare tillfälle.

På frågan om några nya tankställen med alkylatbensin tillkommit för fritidsbåtar fick vi ett positivt svar: En sjömack i Lysekil har under sommaren 2004 börjat med det.

Ett magert resultat kan det kanske tyckas, men med tanke på att det innan sommaren bara fanns alkylatbensin från pump på fem sjömackar i länet, så var det kanske inte så illa ändå.

Man kan också förstå att det kan ta tid för mackägarna att ordna detta, även när de positivt tagit till sig den information som getts. Men, allra minst borde det finnas en sjömack med alkylatbensin i varje kommun vid kusten, kanalerna eller de stora sjöarna. I länet räknar vi med att det finns 27 sådana "båtkommuner".

Det finns alltså all anledning för miljökontor, fritidskontor, båtklubbar m.fl. att arbeta vidare med frågan och fortsätta uppmana mackägarna att tillhandahålla alkylatbensin från pump. Det ovannämnda

informationsbladet kan hämtas på www.miljosamverkan.se.

På www.gronkemi.nu finns ytterligare information om alkylatbensin, och en förteckning över alla tankställen i landet. Där framgår det dock inte vilka av dessa som är sjömackar. Många tankställen finns uppe på land, avsedda för främst motorsågar, snöskotrar m.m. Där gör alkylatbensinen också nytta, och båtägare kan i och för sig också ta med sin tank och fylla den där. Men för att alkylatbensinen ska bli det normala till tvåtakts utombordare, vilket behövs med hänsyn till den känsliga vattenmiljön, krävs tillgång till den där man enklast tankar sin båt.

Lasse Lind

[Till Innehåll](#)

Verksamheternas avfall – tillsynskampanj efter upptaktsdag

Den 1 september gick startskottet för tillsynskampanjen i delprojekt Verksamhetsavfall. Vi delade den upptaktsdagen med projektet Kolla Korken (se annan artikel).

Bakgrund och syftet med kampanjen beskrevs i förra numret av MVG.

Till upptaktsdagen var tillsynshandledningen klar, och den redovisades av undertecknad. Gudrun Magnusson, Länsstyrelsen, gjorde en genomgång av aktuella regler på avfallsområdet, Leif Larsson och Inger Furhoff gav avfallsföretagens perspektiv på frågorna och från Förpackningsinsamlingen medverkade Håkan Wennersten med information om bl.a. var och hur företagen kan lämna olika slags förpackningsavfall.

Dokumentation från upptaktsdagen finns att läsa på vår webbplats www.miljosamverkan.se under Kurser – Tidigare.

Hur har det då gått med tillsynskampanjen?

Ja när detta skrivs har en regelrätt enkät och utvärdering ännu inte

genomförts. Projektgruppen har dock i mitten av oktober gjort en liten rundringning. Följande framkom då: Av 24 tillfrågade kommuner deltog 11 i projektet, eller avsåg att delta innan projekttidens utgång sista november. De flesta av dessa elva genom inspektioner med stöd av handledningen, i ett fall i stället genom en informationsinsats.

Flera av dem som tillfrågades uppgav att man i höst i stället prioriterar ”Kolla Korken”, det angavs i flera fall som orsak till att man inte alls deltar i Verksamheternas avfall, eller att man deltar bara i begränsad omfattning.

Om, som resultatet av rundringningen antyder, knappt hälften av kommunerna deltar i tillsynskampanjen, om än i vissa fall i begränsad omfattning, kan det nog bedömas som en hyfsad aktivitet och att projektet varit meningsfullt. Den slutliga utvärderingen får ge mer definitivt besked om det. En liten ”konkurrens” från vårt eget delprojekt Kolla Korken upplever vi dock, och kanske ska vi fundera på om det framöver är lämpligt att alls planera för två tillsynskampanjer under samma tid?

Lasse Lind

[Till Innehåll](#)

Redan dags börja tänka på 2006, vad bör vi arbeta med då?

Precis som i fjol går vi redan i början av året ut med en enkät till miljökontoren om verksamheten nästkommande år.

Målsättningen är att Miljösamverkans verksamhetsplan för 2006 ska kunna fastställas i juni 2005.

Men vad ska vi fråga om, vilka tänkbara delprojekt för 2006, och kanske även tiden därefter, ska vi ta upp i enkäten? Det behöver vi er hjälp med att få förslag på.

Du behöver inte arbeta på ett miljökontor eller vara kontaktperson för att komma med idéer. Alla läsare av MVG är välkomna att lämna förslag! Vilka miljö- och hälsoskyddsfrågor tycker du att det arbetas för lite med, och som det skulle kunna passa att driva inom ramen för vår projektarbete i Miljösamverkan Västra Götaland?

Mejla dina förslag till Cecilia Lunder cecilia.lunder@o.lst.se, senast 25 januari.

Lasse Lind

[Till Innehåll](#)

Miljösamverkan i stora världen

Vid två tillfällen under året har vårt arbete gjorts känt utanför landets gränser.

I februari i Durban, Sydafrika valde svenska Miljö- och hälsoskyddstjänstemannaförbundet, MHTF (senare i år har man bytt namn till Yrkesföreningen Miljö och Hälsa, YMH) att lyfta fram Miljösamverkan Västra Götalands arbetsätt.

Det skedde på kongressen för IFEH (The International Federation of Environmental Health). Presentationen gjordes av Ingrid Horner, styrelseledamot i YMH, och till vardags verksam på Västra Götalandsregionens Miljösekretariat och därför väl förtrogen med vårt projekt.

Till kongressen tog Ingrid, i samråd med oss, också fram ett informationsblad på engelska om Miljösamverkan Västra Götaland, "Environmental Health Collaboration Västra Götaland". Bladet finns på Miljösekretariatets webbplats www.vgregion.se – Miljöarbete under rubrik Miljösamverkan, och på vår egen webbplats via den lilla brittiska flaggan på startsidan.

Föredragningen som Ingrid höll i Durban har också blivit en artikel på 5 sidor i IFEHs tidskrift Environment and Health International, E&HI Volume 6 No. 2 2004. Här finns alltså utförligare information om Miljösamverkan på engelska att tillgå. Detta nummer har ännu inte lagts ut på webben, men kommer att dyka upp på www.ifeh.org under IFEH Archive & Projects – IFEH Magazine.

I juni i Budapest presenterades, via en inskickad artikel, Miljösamverkans arbete med inomhusmiljöfrågor avseende skolor och förskolor, på WHO's (Europakontoret) ministerkonferens med tema barns miljö och hälsa.

Det var Socialstyrelsens hälsoskyddsmyndighet som hade bett oss lämna detta bidrag, som ett exempel på regionalt arbete i Sverige för barns

miljö och hälsa.

Artikeln fick titeln "Working for a healthy indoor environment in schools and nursery schools through the MVG collaboration Sweden", och finns tillsammans med en mängd andra artiklar (från Sverige också om Skövdes bullerprojekt och om Astma och Allergiförbundets Allergirond) att tillgå i publikationen "Children's Health and Environment Case Studies Summary Book" på adress www.euro.who.int/Document/CHE/CHECSSBook.pdf.

Vi är naturligtvis en smula smickrade och stolta över att vårt arbete uppmärksammats i dessa sammanhang.

Lasse Lind

[Till Innehåll](#)

Nya delprojekt startar 2005, vill du vara med i en projektgrupp?

I följande nya, eller i några fall nygamla, delprojekt behöver vi nya projektgrupper för arbetet under 2005. Vi efterlyser alla intresserade på miljökontor, länsstyrelsen eller på andra förvaltningar m.m. som är intresserade av frågorna.

Det gäller följande delprojekt:

- Enskilda avlopp. Kontakta projektledare Lasse Lind, lind.lasse@telia.com
- Föreordnade områden vid pågående verksamheter. Kontakta biträdande projektledare Cecilia Lunder, cecilia.lunder@o.lst.se
- Tillsyn avloppsreningsverk. Kontakta Lasse
- Energifrågor i tillsyn, prövning och fysisk planering. Kontakta Cecilia eller Lasse
- Kemikalietillsyn 2005. Kontakta Cecilia

För en närmare beskrivning av dessa delprojekt hänvisar vi till verksamhetsplanen som finns på vår webbplats.

Lasse Lind

[Till Innehåll](#)

Spännande kurs om miljöinformation!

I samarbete med Miljösamverkan ger Forum Miljö & Hälsa kursen "Miljökommunikation i teori och praktik" 18 – 19 januari i Göteborg.

Kursen vänder sig i första hand till dem som jobbar med miljö på kommunerna, Länsstyrelsen och Västra Götalandsregionen, och alldeles särskilt till deltagare i Miljösamverkans olika projektgrupper. Men alla intresserade kan, i mån av plats, delta.

När detta läses har inbjudan redan gått ut. Anmälan ska göras före jul.

Den som inte sett inbjudan hittar den på www.miljosamverkan.se under Kurser m.m.

Lasse Lind

[Till Innehåll](#)

Miljösamverkan fortsätter i fyra år!

Som vi redovisade i förra numret av MVG vill styrgruppen satsa på en fyraårig projektperiod för Miljösamverkan Västra Götaland, med en utvärdering efter tre år.

Nu är det klart att det blir så. På styrgruppsmötet 9 december kunde nämligen ”Styrdokument för Miljösamverkan Västra Götaland 2005 - 2008” fastställas.

Beslutet möjliggjordes av att Miljösamverkans huvudmän förklarat sig ställa upp på styrdokumentets intentioner med en fyraårig projektperiod.

Styrdokumentet som redovisar mål och former för Miljösamverkans arbete läggs ut på vår webbplats.

Lasse Lind

[Till Innehåll](#)

Kontakta oss

Arbetsgruppens medlemmar kan kontaktas för frågor och synpunkter på allt som rör Miljösamverkan.

Lasse Lind, projektledare. Tel 0532-714 47,
fax 070-609 87 70, lind.lasse@SNABELAtelia.com

Cecilia Lunder, biträdande projektledare. Tel 031-60 58 95, fax 031-60 58 97 cecilia.lunder@SNABELAo.lst.se

Övriga deltagare i arbetsgruppen (tel och e-post):
Lillemor Öberg, Miljö- och hälsoskyddskontoret, Skövde 0500-49 82 73, lillemor.oberg@SNABELAskovde.se

Björn Närlundh, Miljöförvaltningen Göteborg
031-61 26 27, bjorn.narlundh@SNABELAmiljo.goteborg.se

Dan Gunnardo, Miljö- och byggförvaltningen, Åmål 0532-172 57,
dan.gunnardo@SNABELAamal.se

Märta Andreasson, Samhällsbyggnadskontoret, Kungälv 0303-23 93 72,
marta.andreasson@SNABELAkungalv.se

Monica Lundberg, Göteborgsregionens kommunförbund, GR
(tjänstledig fr.o.m. dec -04)
031-335 54 79, monica.lundberg@SNABELAgr.to

Gudrun Törnström, Länsstyrelsen (hälsoskyddsfrågor)
031-60 50 73, gudrun.tornstrom@SNABELAo.lst.se

Lotta Sahlin Skoog Länsstyrelsen (miljöskyddsfrågor) 031 - 60 50 19,
lotta.sahlin.skoog@SNABELAo.lst.se

Leif Olofsson, Västra Götalandsregionens miljösekretariat
033-17 48 25, leif.olofsson@SNABELAvgregion.se

[Till Innehåll](#)

MVG

Ägare: Västra Götalandsregionen
Ansvarig utgivare: Peter Holmberg, Miljösekretariatet
tel 033-17 48 28
Redaktör: Lasse Lind tel 0532-714 47
Layout: Profil Communication, tel 0520-48 80 80

MVG finns också på Internet på www.miljosamverkan.se

Bidrag till nästa nummer vill vi ha senast 20 februari 2005.
Antingen via e-post lind.lasse@SNABELAtelia.com eller fax 070-609 87
70

[Till Innehåll](#)

[Åter till Miljösamverkans startsida](#)

Inlagd/uppdaterad 2004-12-30 Informationsansvarig: [Lasse Lind](#)

Miljösamverkan Västra Götaland, Miljösekretariatet, Västra Götalandsregionen
Box 1726, 501 17 Borås, tel vx 033-17 48 10.